

Statsbudsjettet kap. 882 post 61 – Invitasjon til å søke Riksantikvaren om tilskudd til kulturhistorisk viktige kirkebygg

Kirkene står i en særstilling som kulturminner i Norge. De forteller om 1000 års kulturhistorie og er blant våre mest verdifulle bygninger når det gjelder arkitektur, kunsthistorie og håndverk. Som et ledd i bevaringen av denne kulturarven, har Stortinget i 2023 bevilget 38,9 millioner kroner til sikring av kulturhistorisk viktige kirkebygg over BFDs (Barne- og familiedepartementet) budsjett. Departementet har bedt Riksantikvaren om å forvalte midlene i samråd med BFD, Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter (KA) og Kirkerådet (KR).

Vi inviterer eiere av **middelalderkirker i stein** til å søke om tilskudd til:

- bygningsmessig istandsetting, inntil kr 1 500 000
- brannsikring, inntil kr 1 500 000
- forprosjekt murverk, inntil kr 300 000

Vi inviterer eiere av **listeførte kirker fra perioden 1851 tom. 1900** til å søke om tilskudd til:

- bygningsmessig istandsetting, inntil kr 1 500 000

NB: For kirkeiere i Troms og Finnmark er tilskuddsordningen ikke avgrenset til år 1900. Der gjelder alle listeførte kirker fra tiden etter 1850.

Dette er rammetilskudd på inntil 60% av prosjektets totalkostnad eks. mva. Riksantikvaren gir ikke tilskudd mindre enn kr. 300 000, med unntak til forprosjekt murverk.

Krav til prosjektet

Vi vil prioritere prosjekter som er godt utredet og beskrevet. Vi oppfordrer kirkeier til å fylle ut søknaden om tilskudd så detaljert som mulig, og legge ved alt av relevant informasjon. Relevant informasjon er blant annet tilstandsrapporter og tiltaksbeskrivelser, hvis slike er utarbeidet. Riksantikvaren har ikke mulighet til å hente inn utfyllende informasjon etter at søknadsfristen er løpt ut. Videre stiller vi følgende krav til prosjektet:

- **Tiltaket må godkjennes av biskopen og Riksantikvaren før arbeidene starter**

- a. **Middelalderkirkene i stein** er fredet etter kulturminneloven og dere må sende søknad om dispensasjon for å kunne gjennomføre tiltakene. Denne sendes til biskopen, som videresender den til Riksantikvaren.
  - b. Eiere av de **listeførte kirkene fom. 1851** må søke biskopen om godkjenning. Biskopen innhenter Riksantikvarens uttalelse om tiltakene før godkjenning gis, i henhold til kirkebyggforskriften.
- Ved istandsetting skal det brukes materialer og teknikker som er tilsvarende de man finner på kirken i dag, eller som er tradisjonelt forankret.
  - Utførende firma skal oppgi formell kompetanse og referanseprosjekter med kontaktinformasjon.
  - Håndverkerne skal ha fagskolepoeng eller studiepoeng innen praktisk bygningsvern eller kunne dokumentere tilsvarende realkompetanse.
  - Generelt skal det stilles krav til at håndverkerne har deltatt i minst tre prosjekter tidligere med tilsvarende arbeidsoppgaver.
  - Lærlinger eller andre under kompetanseoppbygging skal følges opp kontinuerlig under arbeidet.
  - Sentrale fagpersoner og byggeplassleder i utførende firma må beherske norsk for å kunne diskutere kvaliteten ved utførelsen.

Tilskuddets avgrensninger

Ved bygningsmessig istandsetting gis det støtte til tiltak som innebærer utbedringer av kirkens konstruksjon og eksteriør. Ved brannsikring gir vi kun støtte til installasjon av slokkeanlegg, og det er krav om å ha utført et forprosjekt, som vedlegges søknaden. Forprosjekt murverk skal innbefatte prøvetaking og analyse av kalkmørtel inne i murveggene for å avklare murveggenes tilstand, kartlegging av hvilke materialer som er brukt som puss og maling, samt prøvefelter for fjerning av sementprodukter, hvis relevant. Disse undersøkelsene skal munne ut i en anbefaling om videre tiltak på kirkens murverk.

Det gis ikke tilskudd til tiltak som regnes som ordinært vedlikehold og istandsetting av interiør. Vi vil prioritere en geografisk fordeling av tilskuddene.

Frist for gjennomføring av tiltak

Tilskuddet er gyldig i tre år, til og med utgangen av det tredje året fra vedtaksdato. For å få utbetalt tilskuddet må Riksantikvaren ha mottatt sluttrapport og anmodning om utbetaling av tilskudd innen **30. september 2025**. I tilskuddsbrevet vil dere få mer informasjon om hva som må med i sluttrapporten.

Hvordan søke

- A. Kirkeeier søker om tilskudd gjennom KAs kirkebyggdatabase www.kirkebyggdatabasen.no. Søknadsskjemaet er tilgjengelig fra og med **torsdag 30. mars 2023**.
- B. Søknaden må fylles ut og sendes inn innen **fredag 9. juni 2023**.
- C. Riksantikvaren prioriterer blant de innsendte søknadene og fatter vedtak om tilskudd. Dersom det er mange søknader kan det bety at noen kirker ikke får tilskudd, selv om kriteriene er innfridd. Riksantikvaren tar sikte på å gi svar på søknadene innen **fredag 30. juni 2023**.
- D. Tilskuddet utbetales etterskuddsvis. Riksantikvaren skal ha sluttrapport og utbetalingsanmodning innen **30. september 2025**. Dette innebærer at tiltakene må være gjennomført til da.

Ved oversittelse av fristen vil tilskuddet falle bort.

Kontaktinformasjon:

Ina Halvorsen (rådgiver Riksantikvaren): ina.halvorsen@ra.no